

PM

*Kultur- och fritids-
nämndens ansvars-
utövande 2017*

Botkyrka kommun

*Tobias Björn
Ebba Lind
Emma Ekstén
Isabelle Panasco
Helena Richardsson*

Mars 2018

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunens revisorer ska varje år uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse samt enskilda ledamöter i dessa. För att möjliggöra bedömningar och skapa en tydlig grund för dessa anger kommunallagen att all verksamhet ska granskas årligen.

En viktig del i den årliga granskningen är att bedöma om nämndens eller styrelsens ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövning avses nämndens eller styrelsens aktiva åtgärder för att styra, leda, följa upp och kontrollera verksamheten. Ett effektivt ansvarsutövande förutsätter att det finns system och rutiner som stödjer nämnden i dess arbete.

Enligt kommunallagen ska nämnderna var och en inom sitt verksamhetsområde se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten och att kontrollen inom nämnden är tillräcklig.

Mot bakgrund av ovanstående har PwC fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna att granska ansvarsutövningen inom kommunens nämnder. Resultatet av granskningen har diskuterats vid ett sammanträffande mellan förtroendevalda revisorer samt nämnd- och förvaltningsledning.

1.2. Genomförande

Den årliga granskningen av ansvarsutövande har genomförts enligt följande arbetsmodell:

- Analys/verifiering av grunddokumentation
- Avstämning/diskussion med nämnd och förvaltningsledning
- Upprättande av PM
- Avstämning och diskussion med kommunstyrelse/kommunledning
- Uppföljning av resultat/underlag kring fördjupande revisionsprojekt

I årets granskning har särskilt fokus lagts på analys och diskussion kring:

- Årsredovisning
- Lägesrapporter
- Framtidsperspektiv

2. Resultat

2.1. Sammanfattad bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att det finns ett strukturerat system för styrning och ledning samt uppföljning och kontroll som omfattar nämndens samlade verksamhetsområde. Nämndens prognos för T2 stämde relativt väl med utfallet vid årets slut. Nämnden själv lyfte dock att prognoserna varierat en del under året och de eftersträvar en jämnare prognossäkerhet för kommande år.

Ett utvecklingsområde för nämnden att formulera mål och måttetal som speglar verksamheten. Vår bedömning att nämnden kan bli tydligare i sin bedömning av måluppfyllelsen avseende hur indikatorerna värderas i förhållande till andra underlag.

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt vidtagit åtgärder för att styra, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag samt att redovisat resultat i allt väsentligt är förenligt med fastställda mål.

2.2. Nämndens årsredovisning

2.2.1. Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar ett budgetöverskott på 2,4 mnkr, vilket innebär att den av kommunfullmäktige fastställda ekonomiska ramen har klarats. Överskottet ligger enligt årsredovisningen dels på personalsidan, vilket är en kombination av senareläggningar av både nyrekrytering och ersättningsrekryteringar samt effektivisering genom sammanslagning av två bibliotek.

Sammantaget bedömer vi att orsakerna till budgetavvikelserna kommenteras på ett tillfredsställande sätt i nämndens årsredovisning.

2.2.2. Prognossäkerhet

(Mnkr)	Nettobudget	Prognos T 1	Prognos T 2	Utfall 2017	Avvik i %	Prognosfel i T 2 i %
	241,5	0,24	2	2,4	0,9	0,2

Den procentuella budgetavvikelsen är 0,9 procent vid årets slut. Prognosfelet är 0,2 procent, vilket visar på en god träffsäkerhet på totalnivå i budgetutfallsprognosen per tertial två. Av årsredovisningen framgår att förvaltningen själva bedömer att de behöver arbeta för en ökad prognossäkerhet. För detta har de tillsett att det finns stöd och utbildning i prognosarbetet för budgetansvariga så att kvaliteten ökar samt att eventuella överskott som uppstår i verksamheten och tas i anspråk blir synliggjorda.

- Vid T1 prognostiserades ett budgetöverskott om 0,24 mnkr, till följd av att intäkterna såg ut att bli högre än budgeterat. Dessa ökade intäkter beror bland annat på medel för lovverksamhet, utveckling av kulturskolan, genomförande av fritidsmässan samt för 25-mannamästerskapet i orientering.
- Vid T2 prognostiserades ett budgetöverskott om 2 mnkr. Även här beror överskottet till stor del på ökade intäkter

Protokollförd uppföljning av ekonomin har skett i nämnden tre gånger under året. Budgetprognosen lämnas under punkten "Anmälningssärenden" samt sker uppföljning i samband med de kommunövergripande och enligt redovisningsreglementet obligatoriska årsredovisning och delårsrapporter. Av reglementet för budgetansvar och attest framgår att det åligger nämnden att *kontinuerligt* hålla sig underrättad om såväl kostnader och intäkter som verksamhetens utveckling, vilket vi bedömer att nämnden vilket vi bedömer att nämnden gör genom ovanstående rapportering men vi kan notera att fler rapporteringar sker i vissa andra nämnder. Prognosen i T2 visade på ett marginellt lägre överskott än vad som sedan blev utfallet.

2.2.3. Verksamhetsmässigt resultat

Vid protokollgenomgång kan vi se att uppföljning av måluppfyllelse skett tre gånger under 2017, vid årsredovisning för 2016, vid delårsrapport 1 och delårsrapport 2. Samtliga åtaganden bedöms vid uppföljning kunna genomföras helt eller delvis under året.

Nämnden redovisar i sin årsredovisning bidraget till mål och budget 2017 kommunövergripande målområden via åtaganden, nämndmål och indikatorer. Detta utifrån den sk trafikljusmodellen. Nämndens egen utvärdering visar att bidraget till måluppfyllelsen är god inom 16 områden och godtagbar inom 5 områden, ett har inte värderats utifrån trafikljusmodellen. Det mål som inte har värderats enligt trafikljusmodellen sticker ut i negativ bemärkelse. Målet är "Botkyrkas äldre lever ett mer aktivt liv och får den vård och omsorg de behöver" där de mätbara målen är "Andel äldre som är nöjda med kultur- och fritidsverksamheten i Botkyrka" samt "Andel äldre som anser att de känner till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för äldre". För det förstnämnda fanns en målsättning om 70 %, utfallet blev 66 %. För det andra målet fanns målsättning om 75 %, utfallet blev 44 %.

Vi kan konstatera att åtaganden, mål och indikatorer samt genomförda åtgärder för att nå dessa kommenteras på ett tillfredsställande sätt i nämndens årsredovisning.

2.3. Lägesrapporter

2.3.1. Mål- och kvalitetsarbete

I nämndens årsredovisning finns en uppföljning och resultatredovisning av de kommungemensamma målen i mål och budget 2017 och nämndens åtaganden utifrån dessa. En aggregerad sammanställning av måluppfyllelsen kring dessa mål finns i kommunens samlade årsredovisning.

Kultur- och fritidsnämnden hade för 2017 fyra fastställda verksamhetsområden som bedömts vara särskilt väsentliga. Ett av nämndens väsentliga områden var att stärka folkhälsan. Bland annat har tjejers delaktighet i idrottsverksamheten har ökat under året som

följd av flertalet insatser riktade till tjejer. Även idrottsanläggningar har rustats upp under året.

Vid nämndträffen diskuterades bedömningsmodellen som tillämpas av nämnden där vissa mål vars identifierade indikatorer och mått tyder på att måluppfyllelsen bör vara god (grön) bedöms vara godtagbar (gul) medan andra mål där motsatsförhållandet gäller bedöms vara god (grön). Nämnden och förvaltningen uppger att det är svårt att formulera mål med tillhörande mått som speglar den verksamhet som bedrivs. I de fall där befintliga mål upplevs svåra att fånga med mått och indikatorer har de beslutat att göra en samlad bedömning av målet där även årets aktiviteter och uppdrag räknas in i bedömningen. Detta medför dock viss bristande transparens och koppling mellan mått och indikatorer och den sammantagna måluppfyllelsebedömningen.

I övrigt hänvisas till kommentarerna i delavsnittet om det verksamhetsmässiga resultatet för 2017.

2.3.2. Intern kontroll

Det är nämnden, som enligt kommunallagen, har det formella ansvaret för den interna kontrollen. De förtroendevalda revisorerna ska årligen bedöma om nämnden har ett fungerande system för intern kontroll.

Nämnden antog i februari 2017 en plan för intern kontroll för 2017. Planen har genomförts och återrapportering har skett till nämnden i samband med årsredovisning 2018-02-12 § 6. Nämnden har beaktat de föreslagna kontrollmomenten i den kommunövergripande planen för intern kontroll som fastställts av kommunstyrelsen. Nämnd- och förvaltningsspecifika kontroller ingår även i planen, utifrån en förenklad genomförd risk- och väsentlighetsanalys. Av totalt 9 kontrollerade områden för 2017 är tre markerad med en 1:a (mindre bra), ingen markerad med en 2:a (ok, men behöver förbättras), fem markerade med en 3:a (bra). Ett område har inte bedömts till följd av att inga stickprovskontroller har genomförts år 2017 då kassaförsäljningen (som kontrollen avsåg) inte har påbörjats. Kontrollpunkten anges kvarstå i internkontrollplanen för 2018.

Åtgärder anges i uppföljningen av beslutade kontroller för år 2017. Till vissa kontrollmoment finns åtgärder som ska genomföras. Det framgår dock inte hur återrapportering ska ske avseende att åtgärden har vidtagits. Återrapportering har uppgivits ske genom att kontrollen kvarstår till nästa år samt att information då sker i samband med återrapportering av internkontrollplanen (i samband med delårsrapportering och årsredovisning). Åtgärder har uppgivits vidtas tills kontrollmomentet har ett bra resultat. Kontrollen kan även kvarstå men i kombination med utbildning och information till berörda.

Vidare diskuterades vid nämndträffen att områdena representation och ramavtalstrohet de senaste åren återkommande haft bristande utfall i internkontrolluppföljningen. Både nämnd och förvaltning betonar att riktade insatser krävs för att säkerställa att åtgärder vidtas så att förbättring sker på områdena.

2.3.3. Övriga frågor

Under denna rubrik diskuterades betydelsefulla händelser under 2017. Bland annat redogjordes för att Brunna IP under året har rustats enligt konceptet folkhälsopark och fotbollsarenan har anpassats för tävlingsspel på elitnivå. Det framgår även att barn och unga

i Botkyrka fick ägna sig åt en rad olika spännande aktiviteter under sommaren 2017 tack vare det externa stöd som nämnden fick från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i syfte att arrangera sommarlovsaktiviteter.

Vidare kan nämnas att det varit en stor omsättning av personal på chefspositioner inom förvaltningen. Stora delar av ersättningsrekryteringen har kunnat hanteras inom förvaltningen, vilket både nämnd och förvaltning ser mycket positivt på.

2.4. Framtidsperspektiv

Under denna punkt har diskussioner förts kring framtiden och fortsatta utmaningar, såsom bland annat:

- Arbeta aktivt med uppsökande och spontana aktiviteter för ett ökat och breddat deltagande
- Fortsatt implementering av processororienterat arbete
- Nytt beslutsstödsystem
- Investeringsintensiva år framåt